

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเสนางนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ
ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายวินิจ สุภาจันทร์

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๔ หมู่ ๙ ตำบลนาเวียง อำเภอเสนางนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ

โทรศัพท์ ๐๙ ๓๕๕๔ ๑๓๖๖ Facebook วินิจ สุภาจันทร์ Line ๐๙ ๓๕๕๔ ๑๓๖๖

เกิด พ.ศ. ๒๕๐๕ ปัจจุบันอายุ ๖๓ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ ๖

สถาบันการศึกษา ศูนย์การศึกษานองโรงเรียนอำเภอเสนางนิคม

คณะ/สาขาวิชา สามัญศึกษา

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลักข้าวอินทรีย์

๒.แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๗ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้ที่ ๑ การผลิตพืชผักอินทรีย์

แปลงเรียนรู้ที่ ๒ การปลูกข้าวอินทรีย์

แปลงเรียนรู้ที่ ๓ การเพาะเห็ด

แปลงเรียนรู้ที่ ๔ การบำรุงดิน

แปลงเรียนรู้ที่ ๕ การเลี้ยงปลาน้ำจืด

แปลงเรียนรู้ที่ ๖ ปศุสัตว์

แปลงเรียนรู้ที่ ๗ การจัดการน้ำ

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๗ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

- ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ การผลิตพืชผักอินทรีย์
- ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ การปลูกข้าวอินทรีย์
- ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ การเพาะเห็ด
- ฐานการเรียนรู้ ที่ ๔ การบำรุงดิน
- ฐานการเรียนรู้ ที่ ๕ การเลี้ยงปลาน้ำจืด
- ฐานการเรียนรู้ ที่ ๖ ปศุสัตว์
- ฐานการเรียนรู้ ที่ ๗ การจัดการน้ำ

๔.หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรที่ ๑ การปลูกข้าวอินทรีย์

หลักสูตรที่ ๒ การบำรุงดิน

หลักสูตรที่ ๓ การจัดการน้ำ

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรที่ ๑ การเลี้ยงปลาน้ำจืด

หลักสูตรที่ ๒ การเลี้ยงสัตว์

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรที่ ๑ การผลิตพืชผักอินทรีย์

หลักสูตรที่ ๒ การเพาะเห็ด

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๓ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรที่ ๑ การปลูกข้าวอินทรีย์ เพื่อส่งเสริมพืชอาหารหลักของคนไทย ซึ่งแน่นอนว่าทุกคนต้องการบริโภคข้าวอินทรีย์คุณภาพดี อร่อยมีประโยชน์

หลักสูตรที่ ๒ การบำรุงดิน เหตุผลที่ต้อง ปรับปรุงบำรุงดิน มีหลายประการ ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับ การรักษาคุณภาพของดิน การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และการทำเกษตรอย่างยั่งยืน โดยสามารถสรุปได้ดังนี้: เหตุใดจึงต้องปรับปรุงบำรุงดิน ดินเสื่อมสภาพจากการใช้ต่อเนื่อง การทำเกษตรต่อเนื่องโดยไม่บำรุงดิน ทำให้ดิน ขาดธาตุอาหาร ดินแข็ง กระด้าง หรือเป็นกรด/ด่างมากเกินไป จนพืชเจริญเติบโตได้ไม่ดี และยังเพิ่มธาตุอาหาร ให้แก่พืช ดินที่ขาดอินทรีย์วัตถุหรือสารอาหารจำเป็นต่อพืช ทำให้ผลผลิตลดลง

หลักสูตรที่ ๓ การจัดการน้ำ การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในแปลงมีความสำคัญมาก เพราะ "น้ำ" ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของพืชและผลผลิตโดยตรง การจัดการน้ำอย่างเหมาะสมจึงเป็นพื้นฐานของ การเกษตรที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยเหตุผลหลัก ๆ มีดังนี้ เหตุผลที่ต้องจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในแปลง เพื่อให้พืชได้รับน้ำอย่างเพียงพอและเหมาะสม พืชแต่ละชนิดมีความต้องการน้ำไม่เท่ากัน การให้น้ำในปริมาณที่ พอเหมาะช่วยให้พืชเจริญเติบโตได้ดี และไม่ขาดน้ำหรือได้รับมากเกินไป เพิ่มผลผลิตและคุณภาพของพืชผล การเกษตร

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรก็ตาม ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

การมีส่วนร่วมในการรับความคิดเห็นของประชาชนและเสนอต่อหน่วยงานในจังหวัด เป็นกระบวนการที่สำคัญในการส่งเสริมประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม และช่วยให้หน่วยงานรัฐสามารถพัฒนานโยบายหรือโครงการที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้จริง โดยสามารถอธิบายได้โดยมีส่วนร่วมในการรับความคิดเห็นของประชาชน สะท้อนความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ทำให้หน่วยงานทราบถึงปัญหา ความเดือดร้อน หรือความต้องการของชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนา

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรก็ตาม ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

บทบาทของ เจ้าของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “เกษตรกรต้นแบบ” มีความสำคัญมากในการจัดทำแผนของ ศพก. โดยเจ้าของศูนย์ไม่ใช่เพียงผู้ให้สถานที่ แต่เป็น “แกนนำหลัก” ที่มีบทบาทในหลายด้าน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาศูนย์ให้ตอบโจทย์เกษตรกรในพื้นที่จริง

บทบาทและการมีส่วนร่วมของเจ้าของศูนย์ในการจัดทำแผน ศพก. ดังนี้

๑. สะท้อนปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

- เจ้าของศูนย์มักเป็นเกษตรกรที่มีประสบการณ์ตรง
- ช่วยวิเคราะห์สภาพปัญหา แรงงาน แหล่งน้ำ สภาพดิน ตลาด และความต้องการฝึกอบรมได้อย่างชัดเจน

๒. ร่วมออกแบบกิจกรรมของ ศพก.

- เสนอแนวทางการจัดอบรม การสาธิตเทคโนโลยี หรือองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับพื้นที่
- ช่วยกำหนดเนื้อหา รูปแบบ และเวลาให้เหมาะกับเกษตรกรเป้าหมาย

๓. วางแผนการใช้พื้นที่และทรัพยากรของศูนย์

- เช่น กำหนดพื้นที่สำหรับแปลงสาธิต โรงเรือน หรือการทดลอง
- ร่วมวางแผนการจัดการดูแลแปลงเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔. เป็นตัวกลางระหว่างหน่วยงานรัฐกับชุมชน

- รับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนเกษตรกร และสื่อสารต่อไปยังเจ้าหน้าที่
- สร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการขับเคลื่อนกิจกรรมของศูนย์

๕. ร่วมติดตามและประเมินผล

- ช่วยประเมินว่าแผนที่ทำไว้สอดคล้องกับความต้องการจริงหรือไม่
- เสนอแนะแนวทางปรับปรุงในปีต่อไป

๖. ส่งเสริมการเรียนรู้และขยายผล

- นำเสนอแนวคิดการพัฒนาศูนย์ให้เป็นต้นแบบของเกษตรกรรายอื่น
- พัฒนาศูนย์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต มีความเคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่ง

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้นของ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มาจากแนวคิดในการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในชุมชน ด้วยการส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงความรู้ เทคโนโลยี และแนวทางการผลิตที่เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเอง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกษตรกร "เรียนรู้ พัฒนา และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน"

จุดเริ่มต้นของ ศพก.

เกิดจากนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เริ่มดำเนินการอย่างจริงจังในช่วงปี ๒๕๕๘ ตามนโยบายของรัฐบาลมีเป้าหมายเพื่อ “ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และเชื่อมโยงตลาด” โดยใช้พื้นที่จริงของเกษตรกรเป็นแหล่งเรียนรู้ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิด การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตร เช่น การใช้รถไถและยกร่องในโรงเรือนผัก ถือเป็นหนึ่งในวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนแรงงาน และยกระดับคุณภาพการเพาะปลูก โดยเฉพาะในการเตรียมดินให้เหมาะสมกับการปลูกผักในระบบควบคุม ขั้นตอนการประยุกต์ใช้รถไถยกร่องในโรงเรือนผัก ต้องศึกษาสภาพพื้นที่โรงเรือน วัดขนาดพื้นที่ ความกว้าง ความยาว ความสูงของโรงเรือน เพื่อป้องกันการเกิดความเสียหายของโรงเรือน

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด) การทำการเกษตรโดยใช้ หลักวิชาการ เป็นแนวทางสำคัญในการเพิ่มผลผลิต ลดความเสี่ยง และพัฒนาเกษตรให้ยั่งยืน โดยเฉพาะเมื่อเผชิญกับปัญหาสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง และการระบาดของโรคแมลง ดังนั้น การเลือกช่วงปลูกที่เหมาะสม และการปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชให้เหมาะกับสภาพแวดล้อม จึงเป็นหัวใจหลักของการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ วางแผนการปลูกพืชตามฤดูกาลและภูมิอากาศ

การจัดการโรคพืชด้วย สารชีวภัณฑ์ (Biological control agents) เป็นวิธีที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม และช่วยลดการใช้สารเคมีเกษตร ซึ่งมีผลดีต่อสุขภาพของเกษตรกรและผู้บริโภค โดยสารชีวภัณฑ์คือ สิ่งมีชีวิตหรือสารที่ผลิตจากสิ่งมีชีวิตที่ใช้ควบคุมหรือยับยั้งโรคพืชและศัตรูพืชการจัดการโรคพืชที่เกิดจากเชื้อราด้วย สารชีวภัณฑ์สารชีวภัณฑ์ที่ใช้ในการควบคุมโรคพืชคือเชื้อราไตรโคเดอร์มา

การป้องกันและกำจัดแมลงในสวนเกษตรอินทรีย์เน้นใช้วิธีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ปลอดภัย สารเคมีสังเคราะห์ เพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศและปลอดภัยต่อผู้บริโภค โดยมีหลักการและวิธีการดังนี้

การป้องกันและกำจัดแมลงในสวนเกษตรอินทรีย์

๑. การป้องกัน (Prevention)

- เลือกใช้พันธุ์พืชที่ต้านทานแมลง
เช่น พันธุ์ที่ทนทานหรือไม่ดึงดูดแมลงศัตรูพืช
- การจัดการแปลงปลูกอย่างเหมาะสม
 - เว้นระยะปลูกให้เหมาะสม
 - ดูแลสุขภาพดินให้ดีเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของพืช
 - กำจัดวัชพืชที่เป็นที่อยู่ของแมลงศัตรู
- การปลูกพืชหลากหลายชนิด (พืชผสมผสาน)
 - ช่วยลดการระบาดของแมลงโดยการเบี่ยงเบนหรือดึงดูดแมลงศัตรูพืช
 - ส่งเสริมแมลงที่เป็นประโยชน์ เช่น แมลงห้ำ แมลงเบียน
- การใช้กับดักแมลง
 - กับดักสี เช่น กับดักสีเหลืองหรือสีฟ้า ดึงดูดแมลงบางชนิด
 - กับดักกาว หรือกับดักแสง

๒. การกำจัด (Control)

- การใช้สารชีวภัณฑ์
 - ใช้จุลินทรีย์ เช่น เชื้อแบคทีเรีย *Bacillus thuringiensis* (Bt)
 - ใช้เชื้อราเมทาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*)
 - ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อช่วยควบคุมโรคและแมลงบางชนิด
- การใช้สารสกัดจากพืชธรรมชาติ
 - เช่น น้ำสะเดา กระเทียม ข่า ตะไคร้หอม พริก
 - สกัดน้ำแล้วพ่นบนพืชเป็นการไล่แมลง
- ใช้แมลงศัตรูธรรมชาติ (Natural enemies)
 - ปล่อยแมลงห้ำ แมลงเบียน หรือมดที่ช่วยควบคุมแมลงศัตรู
 - ส่งเสริมแหล่งอาหารและที่อยู่อาศัยของแมลงประโยชน์
- การจัดการเชิงกล (Mechanical control)
 - ใช้มือจับแมลง หรือใช้เครื่องมือดักจับ
 - การพ่นน้ำแรง ๆ ไล่แมลงออกจากพืช

๓. การเฝ้าระวังและติดตาม

- ตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ
- บันทึกข้อมูลการระบาดและชนิดแมลง
- ใช้ข้อมูลเพื่อตัดสินใจใช้วิธีป้องกันและกำจัดอย่างเหมาะสมและทันเวลาที่

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๔ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๓๐ ไร่ -งาน -วา

๑.๒) ผัก พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ ไร่ -งาน -วา

๑.๓) เห็ด พื้นที่ปลูกจำนวน -ไร่ ๒ งาน-วา

๑.๔) ถั่วเหลือง พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ ไร่ -งาน -วา

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๔ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลาดุก จำนวน ๒,๐๐๐ ตัว

๒.๒) ปลาดุกเทศ จำนวน ๒,๐๐๐ ตัว

๒.๓) ปลานิล จำนวน ๕,๐๐๐ ตัว

๒.๔) ปลากุเลา จำนวน ๕๐ ตัว

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) วัว จำนวน ๔ (ตัว)

๓.๒) ควาย จำนวน ๓ (ตัว)

๓.๓) ไก่ไข่ จำนวน ๑๐๐ (ตัว)

๓.๓) หมูป่า จำนวน ๘ (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ชนิด ประกอบด้วย

- ๔.๑) ฟักทอง จำนวน ๑๐๐ ต้น
- ๔.๒) ฟักหอม จำนวน ๑๐๐ ต้น
- ๔.๓) ถั่วลิสง ๒๐ ต้น จำนวน ๒๐ ต้น
- ๔.๔) มะม่วง ๒๐ ต้น จำนวน ๑๐๐ ต้น

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้ามีต้นทุนการผลิต ดังนี้

- ๑.๑) ข้าว เป็นเงิน ๒,๓๖๖ บาท/ไร่
- รวมต้นทุนการผลิต ๒,๓๖๖ บาท/ไร่

การติดกำไร-ขาดทุน จากการประกอบอาชีพ ปลูกข้าวอินทรีย์ ระหว่าง 1 พฤษภาคม 2566 ถึง 30 พฤศจิกายน 2566

นายวินิจ สุภาจันทร์
4 ม.9 ต.บางวัง อ.สทิงพระ จ.สงขลา

พื้นที่ 30 ไร่

รายได้

- ขายข้าวเปลือก (12,600 กก.)	214,200.00	บาท
- บริโภคในครัวเรือน (500 กก.)	8,500.00	บาท
รวมรายได้	222,700.00	บาท

หัก ต้นทุนค่าใช้จ่าย

ขั้นตอนการเตรียมการผลิต

- ค่าไถกลบตอซัง (30 ไร่)	7,000.00	บาท
- ค่าไถผล (30 ไร่)	7,000.00	บาท
- ค่าไถพรวน (30 ไร่)	8,400.00	บาท
- ค่าเมล็ดพันธุ์ (200 กก.)	5,000.00	บาท

ขั้นตอนระหว่างการผลิต

- ค่าปุ๋ยอินทรีย์คั่วจอกงาม (50 กระสอบ)	10,000.00	บาท
---	-----------	-----

ขั้นตอนการเก็บเกี่ยวผลผลิต

- ค่ารถเกี่ยวข้าว (30 ไร่)	19,600.00	บาท
- ค่าขนส่งข้าว	1,400.00	บาท
- ค่าแรงงานตนเอง 3 คน	12,600.00	บาท

รายจ่ายสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยต่อรอบการผลิต

รวมต้นทุน/ค่าใช้จ่าย

	71,000.00	บาท
--	------------------	------------

หัก ต้นทุนปัจจัยการผลิตคงเหลือ

(ปุ๋ย, ยาร, พันธุ์พืช ฯลฯ)

ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น

	71,000.00	บาท
--	-----------	-----

กำไร

12,800 กก.	151,700.00	บาท
------------	-------------------	------------

ต้นทุน/กก.	5.42	บาท
ต้นทุน/ไร่	2,366.67	บาท
กำไร/กก.	11.58	บาท
ต้นทุน/ไร่	5,056.67	บาท

โดยมีสหกรณ์วิสาหกิจชุมชน เป็น ๑ สหกรณ์ผลิตจังหวัดสงขลา จำกัด ตำบลในหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
โทร : 045-523045 Fax : 045-523045 E-mail : coo@coo1004.co.th
Website : <http://coo1004.co.th/> Facebook : สำนักงานโครงการวิจัยสหกรณ์วิสาหกิจชุมชน

รายได้ ๗,๔๒๓ บาท/ไร่

๑.๒) ผัก เป็นเงิน ๘,๕๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๘,๕๐๐ บาท/ไร่

รายได้ ๓๒,๕๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) เห็ด เป็นเงิน ๗ บาท/ก้อน

รวมต้นทุนการผลิต ๗๐,๐๐๐ บาท/๑๐,๐๐๐ ก้อน

รายได้ ๑๔๐,๐๐๐ บาท/ ๑๐,๐๐๐ ก้อน

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ผักกินใบ พริก ไข่

เฉลี่ยรายได้วันละ ๕๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ เห็ด

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๕,๐๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ปลา หมูป่า

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๑๐,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ วัว ควาย ไม้ผล

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๖๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง) การจัดตั้ง ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาเกษตรกรและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยเน้นการเรียนรู้จาก พื้นที่จริง และ เกษตรกรต้นแบบ ซึ่งการมี ศพก. ในพื้นที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่มเกษตรกร และระดับชุมชน ดังนี้:

ประโยชน์ที่ได้รับจาก ศพก.

๑. ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง (เจ้าของศูนย์ / เกษตรกรต้นแบบ)ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ด้านการเกษตร ได้เป็นผู้นำและมีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้อื่น มีความภาคภูมิใจในบทบาทของตนเอง ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น อบรรม, อปกรณ, พัฒนาศูนย์เพิ่มรายได้จากการเป็นวิทยากร หรือจำหน่ายผลผลิต / พันธุ์พืชคุณภาพ

๒. ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่นได้เรียนรู้วิธีการเกษตรที่ถูกต้อง มีหลักวิชาการ จากตัวอย่างจริงในพื้นที่เข้าถึงเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้ง่ายขึ้น โดยไม่ต้องเดินทางไกลได้รับคำแนะนำและคำปรึกษาเฉพาะด้านจาก เกษตรกรต้นแบบหรือเจ้าหน้าที่ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และแก้ปัญหาได้ตรงจุด สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรด้วยกัน

๓. ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรใกล้บ้าน ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนผ่านองค์ความรู้และอาชีพที่มั่นคง ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชน หรือกลุ่มแปรรูป เกิดกิจกรรมในพื้นที่ เช่น การฝึกอบรม การทำแปลงสาธิต สร้างเศรษฐกิจหมุนเวียน ลดการอพยพแรงงานออกนอกพื้นที่ เพราะมีองค์ความรู้และอาชีพในชุมชน โดยสรุปคือจะได้รับประโยชน์ดังนี้

ระดับ ประโยชน์ที่ได้รับ

ตนเอง ได้พัฒนา ต่อยอดความรู้ เพิ่มรายได้ และมีบทบาทในสังคม

เกษตรกรรายอื่น ได้เรียนรู้จากพื้นที่จริง ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต

ชุมชน มีแหล่งเรียนรู้ใกล้บ้าน เศรษฐกิจและอาชีพมั่นคงมากขึ้น

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การทำเกษตรอินทรีย์ส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญ และมีบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในระยะยาว เนื่องจากเน้นการพึ่งพาธรรมชาติ ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น และลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

ประโยชน์ของการทำเกษตรอินทรีย์ต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์

- ส่งเสริมการอนุรักษ์ดิน

• ไม่ใช้ปุ๋ยเคมีหรือสารกำจัดวัชพืชที่ทำให้ดินเสื่อมคุณภาพ

- ใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด และอินทรีย์วัตถุ ช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- ลดการพังทลายของหน้าดินด้วยการปลูกพืชคลุมดิน
- อนุรักษ์แหล่งน้ำ
 - ไม่ปล่อยสารเคมีตกค้างลงสู่แม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ
 - ช่วยรักษาคุณภาพน้ำให้ปลอดภัยต่อคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม
 - ส่งเสริมการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า เช่น การนำน้ำกลับมาใช้ซ้ำ หรือทำระบบน้ำหยด
- รักษาความหลากหลายทางชีวภาพ
 - ไม่ใช้สารเคมีฆ่าแมลงหรือกำจัดวัชพืชที่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตอื่น
 - สนับสนุนระบบนิเวศที่สมดุล เช่น มีแมลงศัตรูธรรมชาติ ช่วยควบคุมแมลงศัตรูพืช
 - รักษาพันธุ์พืชพื้นเมือง และสัตว์ท้องถิ่น
- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
 - ลดการพึ่งพาสารเคมีที่ใช้พลังงานในการผลิตสูง
 - การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ช่วยกักเก็บคาร์บอนในดิน
 - ไม่เผาตอซังหรือวัสดุการเกษตร ลดควันและฝุ่นละออง
- สนับสนุนการเกษตรอย่างยั่งยืน
 - ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เบียดเบียนธรรมชาติ
 - พึ่งพาวัสดุท้องถิ่น ลดต้นทุนและผลกระทบจากการขนส่ง
 - สร้างภูมิคุ้มกันให้กับชุมชน ลดความเสี่ยงจากผลกระทบสิ่งแวดล้อมระยะยาว

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศพก. หรือ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะการให้ความรู้และข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับด้านการเกษตรของพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งมีรายละเอียดที่สำคัญ เช่น ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ที่ ศพก.มี ได้แก่

๑) สภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ

- ประเภทของดิน
- ปริมาณน้ำฝน
- ความเหมาะสมของพืชแต่ละชนิดในพื้นที่

๒) ชนิดพืชและสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญในพื้นที่

- พืชหลักที่เกษตรกรปลูก เช่น ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง
- พืชทางเลือกหรือพืชเศรษฐกิจใหม่
- การเลี้ยงสัตว์ เช่น วัว ไก่ ปลา

๓) ข้อมูลทรัพยากรน้ำ

- แหล่งน้ำธรรมชาติ (ลำห้วย หนอง บึง)
- ระบบชลประทานและการใช้น้ำในการเกษตร

๔) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

- รายได้เฉลี่ย
- ปัญหาและความต้องการของเกษตรกร
- รูปแบบการทำเกษตร เช่น เกษตรเดี่ยว เกษตรผสมผสาน

๕) แนวโน้มและศักยภาพในการพัฒนา

- โอกาสในการพัฒนาเกษตรอินทรีย์
- การแปรรูปผลผลิต
- การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

๕) เครือข่ายเกษตรกรและภูมิปัญญาท้องถิ่น

- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- ปรชาญ์เกษตรกร
- การถ่ายทอดความรู้ระหว่างเกษตรกร

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

การให้บริการของ ศพก. (ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร) ในฐานะจุด

อบรม ศึกษาดูงาน และเป็น

วิทยากรถ่ายทอดความรู้ มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมเกษตรกรและชุมชน โดยสามารถสรุปได้เป็นหัวข้อหลัก ๆ ดังนี้

๑) การเป็นจุดอบรมให้ความรู้

- จัดหลักสูตรอบรม สำหรับเกษตรกร เช่น การผลิตข้าวอินทรีย์ การเลี้ยงสัตว์ การแปรรูปผลผลิต
- มี แปลงเรียนรู้ต้นแบบ ให้เห็นของจริงในพื้นที่ เช่น แปลงผักอินทรีย์
- ใช้ สื่อการเรียนรู้ เช่น ป้ายแสดงข้อมูล สื่อวีดิทัศน์ แผ่นพับ เพื่อเสริมความเข้าใจ

๒) การเป็นสถานที่ศึกษาดูงาน

- เปิดให้หน่วยงานต่าง ๆ เช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย หน่วยงานราชการ หรือกลุ่มเกษตรกร จากพื้นที่อื่น เข้ามาเรียนรู้
- จัด โปรแกรมศึกษาดูงาน ที่ครอบคลุมตั้งแต่การผลิต การจัดการผลผลิต ไปจนถึงการตลาด

- นำเสนอ แนวทางการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม เช่น การทำเกษตรผสมผสาน การใช้ BCG Model หรือปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๓) การเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้

- มี ครู ศพก. หรือวิทยากรประจำศูนย์ ซึ่งเป็นเกษตรกรต้นแบบ ถ่ายทอดจากประสบการณ์ตรง
- ทำหน้าที่ ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคนิคเฉพาะด้าน เช่น เทคนิคการเพาะกล้า การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ การควบคุมศัตรูพืชแบบปลอดภัย
- ร่วมเป็น วิทยากรในการอบรมของหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชน อบต.

๔) ประโยชน์จากการให้บริการเหล่านี้

- เกษตรกรได้เรียนรู้จากของจริง เข้าใจง่ายและนำไปใช้ได้จริง
- เสริมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน
- เป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- สร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ โดยศวก. ให้บริการด้านการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในหลายด้าน ดังนี้:

- (๑) ปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ – แนะนำการปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์
- (๒) ปัญหาน้ำไม่เพียงพอ – ส่งเสริมระบบน้ำหยด การใช้น้ำอย่างประหยัด การสร้างแหล่งน้ำใช้
- (๓) ปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืช – แนะนำการใช้ชีวภัณฑ์ ปลอดภัยสารเคมี
- (๔) ปัญหาผลผลิตตกต่ำ – สอนเทคนิคเพิ่มผลผลิต และการแปรรูป
- (๕) ปัญหาต้นทุนการผลิตสูง – ถ่ายทอดเทคโนโลยีลดต้นทุน
- (๖) ปัญหาการตลาด – เชื่อมโยงตลาด เพิ่มช่องทางจำหน่าย
- (๗) ปัญหาความรู้ไม่ทันสมัย – จัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ใหม่ ๆ
- (๘) ปัญหาแรงงานขาดแคลน – ส่งเสริมเครื่องจักรกลการเกษตร

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร : การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารและด้านวิชาการเกษตรของ ศวก. มีดังนี้

- (๑) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการเกษตร – ผ่านบอร์ดประชาสัมพันธ์ โซเชียลมีเดีย และเอกสารแจก
- (๒) แจ้งเตือนภัยธรรมชาติ/ศัตรูพืช – ให้ข้อมูลพยากรณ์อากาศ โรคแมลงระบาด
- (๓) ให้คำปรึกษาด้านวิชาการ – โดยครู ศวก. และเจ้าหน้าที่เกษตร
- (๔) บริการเอกสารวิชาการ – คู่มือเกษตร แผ่นพับ สื่อความรู้
- (๕) แนะนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม – เช่น การใช้โดรน เครื่องจักรกลสมัยใหม่
- (๖) จัดอบรมและสาธิต – ถ่ายทอดเทคนิคการผลิตและการแปรรูป
- (๗) ให้ข้อมูลต้นทุน-ผลตอบแทน – เพื่อการวางแผนการผลิตที่คุ้มค่า

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การขยายผลองค์ความรู้จาก ศวก. สู่การปฏิบัติของเกษตรกร มีดังนี้:

- (๑) ถ่ายทอดความรู้ผ่านครู ศวก.
- (๒) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการในพื้นที่
- (๓) ส่งเสริมการเรียนรู้แบบทำจริงในแปลงต้นแบบ
- (๔) สาธิตนวัตกรรมและเทคโนโลยีเกษตร
- (๕) ส่งเสริมให้เกษตรกรนำความรู้ไปทดลองใช้
- (๖) ติดตามและให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง
- (๗) ขยายผลสู่กลุ่มเกษตรกรและชุมชน
- (๘) สร้างเครือข่ายการเรียนรู้เกษตรกร

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชนหรือหน่วยงาน มีดังนี้:

- (๑) ร่วมวางแผนพัฒนาการเกษตรกับชุมชน
- (๒) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่
- (๓) ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มเกษตรกร
- (๔) สนับสนุนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- (๕) ร่วมจัดงานนิทรรศการและกิจกรรมสาธิต
- (๖) ส่งเสริมการรวมกลุ่มผลิตและแปรรูปสินค้า
- (๗) สนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือตำบล
- (๘) ส่งเสริมให้เยาวชนและคนรุ่นใหม่เข้ามามีบทบาทในภาคเกษตร

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการ ศพก. มีดังนี้:

- (๑) กำหนดทิศทางและแผนการดำเนินงานของศูนย์
- (๒) ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
- (๓) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์
- (๔) สนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยี
- (๕) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและชุมชน
- (๖) เป็นแบบอย่างและผู้นำในการพัฒนาเกษตรในพื้นที่
- (๗) รายงานผลการดำเนินงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๘) ส่งเสริมการขยายผลองค์ความรู้สู่เกษตรกรรายอื่น

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- (๑) ได้ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรในชุมชน
- (๒) เป็นแหล่งเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ที่เข้มแข็ง
- (๓) ส่งเสริมการเกษตรที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- (๔) สร้างเครือข่ายเกษตรกรและชุมชนให้เข้มแข็ง
- (๕) ได้เห็นผลลัพธ์การพัฒนาที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่
- (๖) มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก
- (๗) สร้างแรงบันดาลใจให้เกษตรกรรุ่นใหม่เข้าร่วม
- (๘) ได้รับความไว้วางใจและการยอมรับจากชุมชนและหน่วยงาน ๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- (๑) เป็นผู้นำในการวางแผนพัฒนาชุมชนอย่างเป็นทางการ
- (๒) ประสานงานระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
- (๓) เป็นแกนนำในการจัดกิจกรรมและอบรมต่าง ๆ
- (๔) ช่วยแก้ไขปัญหาและประสานความร่วมมือในชุมชน
- (๕) เป็นตัวอย่างที่ดีในการทำเกษตรและอนุรักษ์ทรัพยากร
- (๖) มีบทบาทเป็นผู้นำทางความคิดและแรงจูงใจในชุมชน
- (๗) สนับสนุนและส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เข้ามามีส่วนร่วม
- (๘) สร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือระหว่างสมาชิกในชุมชน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- (๑) ทุ่มีเวลาและร่างกายเพื่อพัฒนาชุมชน
- (๒) เสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
- (๓) ยอมรับฟังและแก้ไขปัญหของเกษตรกรในพื้นที่
- (๔) ทำงานโดยไม่หวังผลตอบแทนส่วนตัว
- (๕) สนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือในชุมชน
- (๖) เป็นตัวอย่างในการทำงานเพื่อส่วนรวม
- (๗) รับผิดชอบต่อการดำเนินงานของศูนย์อย่างเต็มที่
- (๘) สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นมีจิตสาธารณะ

๕. ข้อคิดประจําตัวในการทำงาน

“เกษตรกรเข้มแข็ง ชุมชนมั่นคง”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- นายวรฤทธิ์ การะจักร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สังกัดสำนักงานเกษตรอำเภอเสนางคนิคม
- นายจิรวัฒน์ คล่องดี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ สังกัดสำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ
- เกษตรกรต้นแบบ
- ศูนย์เครือข่าย และสมาชิกศูนย์เรียนรู้ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียน
- หน่วยงานภาคีเครือข่าย ที่สนับสนุนศูนย์เรียนรู้

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

ใช้กระบวนการถอดบทเรียนแบบผสมผสาน ดังนี้

- (๑) รวบรวมข้อมูล - การเก็บข้อมูลจากกิจกรรมหรือโครงการ เช่น แบบสอบถาม สัมภาษณ์
- (๒) วิเคราะห์ข้อมูล - ประเมินผลข้อดี ข้อจำกัด และปัญหาที่พบ
- (๓) จัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - ให้เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องร่วมพูดคุยและสะท้อนความคิดเห็น
- (๔) จัดทำรายงานสรุปบทเรียน - เขียนเป็นข้อ ๆ เพื่อเก็บเป็นฐานความรู้
- (๕) ใช้แบบฟอร์มบันทึกบทเรียน - เพื่อให้มีข้อมูลเป็นระบบและง่ายต่อการติดตาม

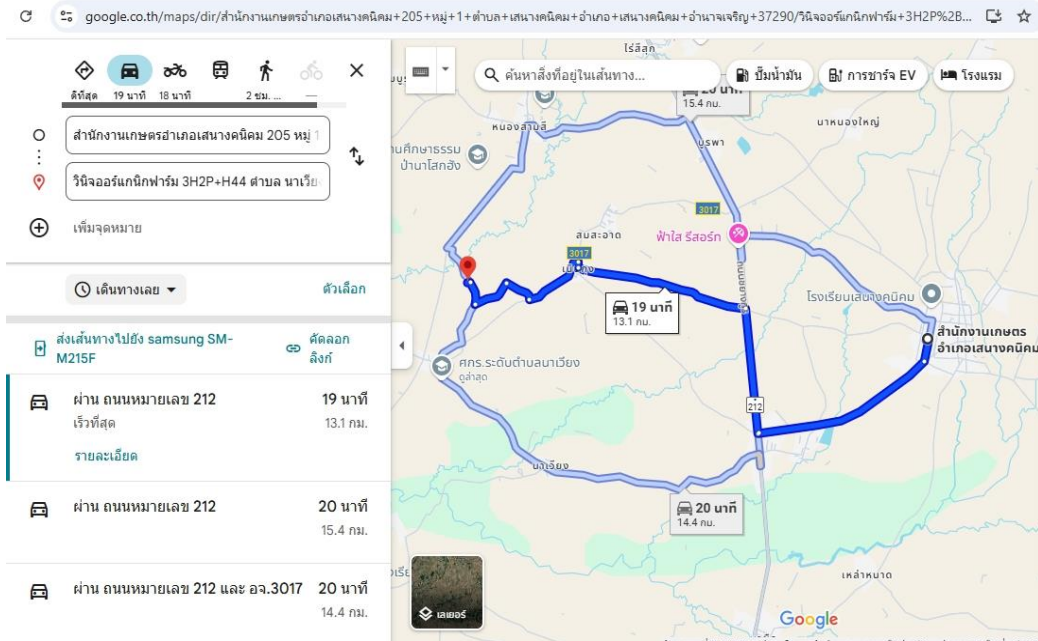

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

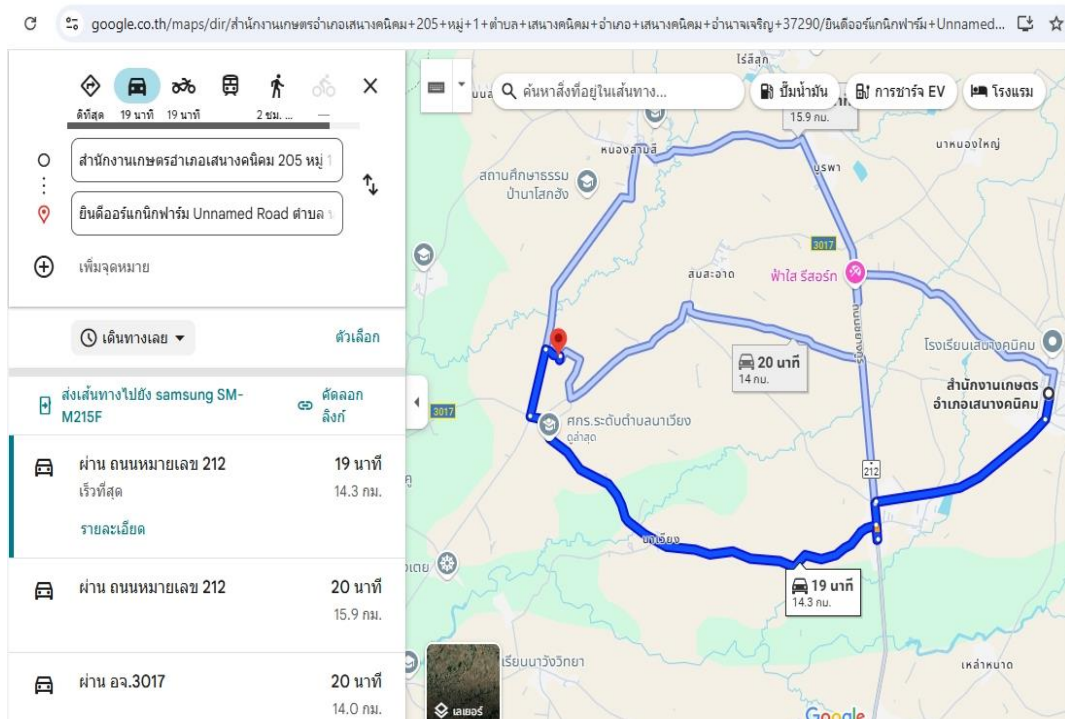
-ໄມໄມ-

ภาคผนวก

แผนที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.หลัก)
นายวินิจ สุภาจันทร์ หมู่ ๙ ตำบลนาเวียง อำเภอสว่างคันคม จังหวัดอำนาจเจริญ

แผนที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.เครือข่าย)
นายมนโวิวัฒน์ เข้มวงศ์ หมู่ ๙ ตำบลนาเวียง อำเภอสว่างคันคม จังหวัดอำนาจเจริญ

**เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
อำเภอเสนางนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ**

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลักของศูนย์เครือข่าย	เลขที่	หมู่	ตำบล
๑	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน ตำบลนาเวียง	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก,เกษตรผสมผสาน	๒๔	๒	นาเวียง
๒	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง ตำบลไร่สีสุก	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง,เกษตรผสมผสาน,เพาะเห็ด	๕๕	๒	ไร่สีสุก
๓	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน ตำบลหนองสามสี	เกษตรผสมผสาน	๑๖๗	๖	หนองสามสี
๔	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ตำบลหนองไฮ	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดินปุ๋ย,พืชไร่	๓๕๐	๓	หนองไฮ
๕	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านบก ตำบลเสนางนิคม	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๑๘๖	๒	เสนางนิคม
๖	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลไร่สีสุก	ศูนย์จัดการศัตรูพืช(ศจช.),เศรษฐกิจพอเพียง	๘	๓	ไร่สีสุก
๗	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลหนองไฮ	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง,เกษตรผสมผสาน		๓	หนองไฮ
๘	ศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชอินทรีย์	การผลิตปุ๋ยอินทรีย์		๖	นาเวียง
๙	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านนาเวียง ตำบลนาเวียง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง,ปศุสัตว์,ผสมผสาน	๑๔๓	๑	นาเวียง
๑๐	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน ตำบลเสนางนิคม	เกษตรผสมผสาน	๖๖	๖	เสนางนิคม
๑๑	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน ตำบลโพทอง	เกษตรผสมผสาน,ปศุสัตว์,โคกหนองนา	๘๘	๑๐	โพทอง
๑๒	ศูนย์เรียนรู้การปลูกพืชในโรงเรือน ตำบลหนองสามสี	การปลูกพืชในโรงเรือน,ศูนย์ข้าวชุมชน,ปศุสัตว์	๑๖๔	๖	หนองสามสี
๑๓	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน ตำบลเสนางนิคม	เกษตรผสมผสาน	๒๔๗	๑	เสนางนิคม
๑๔	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน ตำบลเสนางนิคม	เกษตรผสมผสาน	๕๘	๑๔	เสนางนิคม
๑๕	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน ตำบลหนองสามสี	เกษตรผสมผสาน	๑๐	๓	หนองสามสี
๑๖	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน ตำบลนาเวียง	เกษตรผสมผสาน		๙	นาเวียง
๑๗	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน ตำบลหนองไฮ	เกษตรผสมผสาน	๘๓	๒	หนองไฮ